

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 172 (XVI) — Nr. 440

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 17 mai 2004

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI
Decizia nr. 175 din 15 aprilie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 din Legea sindicatelor nr. 54/2003	1-3	101.	— Ordin pentru punerea în aplicare a Instrucțiunilor cu privire la calculul cifrei de afaceri în cazurile de comportament anticoncurențial prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996 și în cazurile de concentrare economică.....
			3-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 175

din 15 aprilie 2004

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 din Legea sindicatelor nr. 54/2003

Nicolae Popa — președinte
Costică Bulai — judecător
Nicolae Cochinescu — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Ioan Vida — judecător
Dana Titian — procuror
Ioana Marilena Chiorean — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 din Legea sindicatelor nr. 54/2003, excepție ridicată de Societatea Comercială „Filty” — S.A. din Timișoara în Dosarul nr. 601/C/2004 al Tribunalului Timiș — Secția civilă.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 106D/2004, nr. 115D/2004 și nr. 125D/2004, care au ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială „Filty” — S.A. din Timișoara în dosarele nr. 604/C/2004, nr. 603/C/2004 și, respectiv, nr. 611/C/2004 ale Tribunalului Timiș — Secția civilă.

La apelul nominal, în Dosarul nr. 106D/2004, răspunde, pentru partea Sindicatul Liber Filty din Timișoara, avocat

Cristina Banciu, cu delegație la dosar, lipsă fiind celelalte părți față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

La apelul nominal, în dosarele nr. 115D/2004 și nr. 125D/2004, se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor sus-menționate, având în vedere conținutul identic al excepțiilor de neconstituționalitate ridicate.

Apărătorul Sindicatului Liber Filty din Timișoara, precum și reprezentantul Ministerului Public arată că sunt de acord cu conexarea dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, precum și ale art. 164 alin. 1 și 2 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea dosarelor nr. 106D/2004, nr. 115D/2004, nr. 125D/2004 la Dosarul nr. 100D/2004, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, se dă cuvântul părților.

Apărătorul Sindicatului Liber Filty din Timișoara solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, arătând că dreptul la petiționare, reglementat de art. 51 din Constituția republicată, presupune o procedură administrativă necontencioasă, diferită de accesul la justiție, procedură contencioasă reglementată de art. 21 din Constituție, republicată, la care se raportează dispozițiile legale criticate. În concluzie, sindicatele pot acționa în justiție în numele propriilor membri, priviți individual, acest drept fiind în deplină concordanță cu dispozițiile art. 217 din Codul

muncii și garantat totodată de art. 9 și 21 din Constituție, republicată.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, arătând că dispozițiile art. 28 din Legea nr. 54/2003 prevăd atât posibilitatea sindicatelor de a formula acțiune în justiție, în numele membrilor lor, cât și dreptul acestora de a dispune continuarea sau renunțarea la acțiunea formulată, fiind astfel în conformitate cu prevederile art. 9 și 21 din Constituție, republicată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin încheierile din 13 februarie 2004, 10 februarie 2004, 25 februarie 2004 și 23 februarie 2004, pronunțate în dosarele nr. 601/C/2004, nr. 604/C/2004, nr. 603/C/2004 și, respectiv, nr. 611/C/2004, **Tribunalul Timiș – Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 din Legea sindicatelor nr. 54/2003**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Filty” – S.A. din Timișoara în cadrul unor litigii de muncă, introduse de către Sindicatul Liber Filty din Timișoara, în numele unor membri ai săi, împotriva autoarei excepției.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile art. 28 din Legea nr. 54/2003 care acordă organizațiilor sindicale dreptul să adreseze petiții exclusiv în numele membrilor lor, priviți individual, sunt contrare prevederilor art. 51 alin. (2) din Constituție, republicată, care statuează că organizațiile legal constituite au dreptul să formuleze acțiuni în justiție doar în numele colectivelor pe care le reprezintă. Se arată că admiterea excepției ar duce la respingerea acțiunii în justiție promovată de sindicat, ca fiind introdusă de o persoană fără calitate procesuală activă.

Tribunalul Timiș – Secția civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece sesizarea instanțelor judecătorești nu poate fi privită ca un aspect al dreptului de petiționare, acesta concretizându-se doar în „cereri, reclamații, sesizări și propuneri în legătură cu rezolvarea unor probleme personale sau de grup ce nu presupun calea justiției”, așa cum a statuat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 39 din 7 iulie 1993. Organizațiile sindicale legal constituite sunt subiecte de drept cu structură determinată, patrimoniu propriu distinct, care urmăresc realizarea unui scop licit și care reprezintă colectivul de indivizi din care sunt alcătuite. Din această perspectivă, art. 51 din Constituție, republicată, limitează dreptul de petiționare numai la apărarea intereselor acestui colectiv. Scopul sindicatelor este însă cel cuprins în art. 9 din Constituție, republicată, care nu se referă exclusiv la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale colectivității, ci la membrii sindicatelor priviți individual. Dispozițiile constituționale ale art. 9 se reflectă în art. 217 din Codul muncii și sunt în concordanță cu dispozițiile cuprinse în art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și cu cele ale art. 22 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Avocatul Poporului consideră că prevederile art. 28 din Legea nr. 54/2003 sunt constituționale, reprezentând o concretizare a accesului liber la justiție, prevăzut de art. 21 din Constituție, republicată. În acest sens se invocă Decizia

nr. 39/1993 prin care Curtea Constituțională a statuat că „dreptul fundamental la petiționare, reglementat de art. 51 din Constituție, se concretizează în cereri, reclamații, sesizări și propuneri în legătură cu rezolvarea unor probleme personale sau de grup ce nu presupun calea justiției, la care autoritățile au obligația de a răspunde în termenele și condițiile stabilite potrivit legii. Sesizarea instanțelor judecătorești pentru valorificarea unui drept subiectiv, nesocotit ori încălcat, sau pentru realizarea unui interes care se poate obține numai pe calea justiției, este un aspect al accesului liber la justiție, reglementat de art. 21 din Constituție, și nu al dreptului la petiționare”. Dreptul de petiționare nu este identic cu accesul la justiție, „fiecare dintre aceste drepturi având determinări specifice și exclusive”. Cererea în justiție se rezolvă în cadrul unei proceduri jurisdicționale, iar petiția se rezolvă în cadrul unei proceduri administrative, având specific necontencios, în acest sens Curtea Constituțională pronunțându-se prin Decizia nr. 18/1997.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, republicată, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 28 din Legea sindicatelor nr. 54/2003, care au următorul conținut:

„Art. 28. – (1) *Organizațiile sindicale apără drepturile membrilor lor, ce decurg din legislația muncii, statutele funcționarilor publici, contractele colective de muncă și contractele individuale de muncă, precum și din acordurile privind raporturile de serviciu ale funcționarilor publici, în fața instanțelor judecătorești, organelor de jurisdicție, a altor instituții sau autorități ale statului, prin apărători proprii sau aleși.*

(2) *În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) organizațiile sindicale au dreptul de a întreprinde orice acțiune prevăzută de lege, inclusiv de a formula acțiune în justiție în numele membrilor lor, fără a avea nevoie de un mandat expres din partea celor în cauză. Acțiunea nu va putea fi introdusă sau continuată de organizația sindicală dacă cel în cauză se opune sau renunță la judecată.”*

În susținerea excepției, autorul acesteia apreciază că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor art. 51 alin. (1) și (2) din Constituția republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003, prevederi care au următorul conținut:

– Art. 51: „(1) *Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor.*

(2) *Organizațiile legal constituite au dreptul să adreseze petiții exclusiv în numele colectivelor pe care le reprezintă.”*

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea reține următoarele:

Pentru soluționarea cauzei în cadrul căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate sunt determinate dispozițiile legale care reglementează dreptul organizațiilor sindicale de a formula cereri în justiție în numele membrilor lor pentru apărarea drepturilor individuale ale acestora.

Ca atare, Curtea constată că acest drept nu poate fi raportat la art. 51 din Constituție, republicată, care reglementează „dreptul de petiționare”, diferit de dreptul de a introduce acțiuni la instanțele judecătorești, drept

consacrat de art. 21 alin. (1) din Constituție, republicată, în sensul că: „Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.”

Curtea reține că sesizarea instanțelor judecătorești pentru valorificarea unui drept subiectiv nesocotit ori încălcat sau pentru realizarea unui interes care se poate obține numai pe calea justiției nu este un aspect al dreptului de petiționare, reglementat de prevederile constituționale ale art. 51. Dreptul de petiționare se concretizează în cereri, reclamații, sesizări și propuneri în legătură cu rezolvarea unor probleme personale sau de grup ce nu presupun calea justiției, la care autoritățile publice au obligația de a răspunde în termenele și condițiile stabilite potrivit legii, în timp ce cererile de chemare în judecată, care declanșează procesul civil, se rezolvă după reguli specifice, proprii activității de judecată.

Constituția nu reglementează condițiile în care persoana poate fi reprezentată în justiție. Temeiul constituțional al reglementării condițiilor în care și a mijloacelor prin care organizațiile sindicale contribuie la apărarea drepturilor și a intereselor legitime ale membrilor lor se găsește în art. 9, potrivit căruia: „Sindicatelor, patronatelor și asociațiile

profesionale se constituie și își destăsoară activitatea potrivit statutelor lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor lor.” Condițiile legale de constituire și de desfășurare a activității sindicatelor sunt prevăzute de Legea sindicatelor nr. 54/2003, concretizate și detaliate în statutele acestor organizații.

Curtea constată că nu există nici o interdicție constituțională pentru ca legea și statutele organizațiilor sindicale să prevadă dreptul acestora de a introduce acțiuni în justiție în numele membrilor lor și de a-i reprezenta pe aceștia în cauzele al căror obiect este compatibil cu rolul sindicatelor, respectiv de a apăra drepturile sau interesele profesionale, economice și sociale ale membrilor lor.

Totodată, Curtea reține că, potrivit tezei finale a art. 28 alin. (2) din Legea nr. 54/2003, acțiunea în justiție nu va putea fi introdusă sau continuată de organizația sindicală dacă cel în cauză se opune sau renunță la judecată, ceea ce constituie o garanție a realizării scopului sindicatelor, și anume apărarea drepturilor și intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor săi.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, republicată, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 din Legea sindicatelor nr. 54/2003, excepție ridicată de Societatea Comercială „Filty” — S.A. din Timișoara în dosarele nr. 601/C/2004, nr. 604/C/2004, nr. 603/C/2004 și nr. 611/C/2004 ale Tribunalului Timiș — Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 aprilie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI

CONSILIUL CONCURENȚEI

ORDIN

pentru punerea în aplicare a Instrucțiunilor cu privire la calculul cifrei de afaceri în cazurile de comportament anticoncurențial prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996 și în cazurile de concentrare economică

În baza:

— Decretului nr. 57/2004 privind numirea membrilor Plenului Consiliului Concurenței;
— prevederilor art. 21 alin. (4) lit. f), ale art. 28 alin. (1) și (3) și ale art. 29 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, și având în vedere avizul favorabil al Consiliului Legislativ,

președintele Consiliului Concurenței emite următorul ordin:

Art. 1. — În urma adoptării în plenul Consiliului Concurenței se pun în aplicare Instrucțiunile cu privire la calculul cifrei de afaceri în cazurile de comportament anticoncurențial prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996 și în cazurile de concentrare economică, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Compartimentele de specialitate din cadrul Consiliului Concurenței vor urmări punerea în aplicare a prevederilor prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin și instrucțiunile menționate la art. 1 vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului Concurenței,
Mihai Berinde

București, 29 aprilie 2004.
Nr. 101.

INSTRUCȚIUNI
cu privire la calculul cifrei de afaceri în cazurile de comportament
anticoncurențial prevăzute la art. 5 alin.(1) din Legea concurenței nr.
21/1996 și în cazurile de concentrare economică

În temeiul art. 28 alin. (1) și (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Concurenței adoptă prezentele instrucțiuni:

1. Introducere

Scopul prezentelor Instrucțiuni este de a aduce clarificări de ordin procedural și practic, necesare aplicării art. 8, 15 și 16 din Legea concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *lege*.

Principiile de bază în acest domeniu sunt stipulate la cap. VII - Dispoziții comune și finale - art. 67, 68 și 69 din lege.

2. Cifra de afaceri ca reflectare a activității

2.1. Conceptul de cifră de afaceri (Q)

Cifra de afaceri se calculează în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată și a tuturor actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Din punct de vedere contabil, cifra de afaceri se regăsește în "Contul de profit și pierderi" din bilanțul contabil.

Așa cum este definită în art. 67 alin. (1) din lege, cifra de afaceri se referă în mod explicit la veniturile rezultate din vânzarea produselor și/sau prestarea serviciilor realizate de un agent economic în cursul ultimului exercițiu financiar, din care se scad sume datorate cu titlul de obligații fiscale și valoarea contabilizată a exporturilor efectuate direct sau prin mandatar.

În consecință, această cifră de afaceri este corectată față de cifra de afaceri contabilă.

2.2. Cifra de afaceri ajustată (QA)

În accepțiunea legii, cifra de afaceri care se utilizează pentru compararea cu pragurile valorice stabilite la art. 8 și 15 se obține prin corectarea cifrei de

---

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

afaceri (Q), prevăzută în bilanțul contabil, cu anumite sume și se calculează prin următoarea formulă:

$$QA = Q - (F+E),$$

în care

QA = cifra de afaceri ajustată;

Q = cifra de afaceri din bilanțul contabil;

F = sumele datorate cu titlu de obligații fiscale;

E = valoarea contabilizată a exporturilor efectuate direct sau prin intermediar ori mandatar.

a) Sumele datorate cu titlu de obligații fiscale (F) - accizele înregistrate ca obligații de plată și declarate în ultimul an financiar.

b) Valoarea contabilizată a exporturilor efectuate direct sau prin mandatar (E) pe bază de declarații vamale de export, în ultimul an financiar.

Prevederile de mai sus se referă la activități obișnuite urmând a trata cazurile particulare în capitole separate.

3. Adaptarea regulilor de calcul al cifrei de afaceri la diferitele tipuri de operațiuni

3.1. Regula generală; excepția

În conformitate cu prevederile art. 67 alin. (1) din lege, cifra de afaceri calculată în vederea comparării cu pragurile valorice prevăzute la art. 8 și 15 din lege, reprezintă suma veniturilor realizate de agenții economici implicați din vânzările de produse și/sau din prestările de servicii realizate în cursul ultimului exercițiu financiar.

Principiul de bază este că, pentru fiecare agent economic implicat, se va lua în considerare cifra de afaceri pe ultimul an financiar anterior datei tranzacției sau recurgerii la comportamente susceptibile a fi calificate practici anticoncurențiale.

Consiliul Concurenței se bazează pe cifrele înscrise în bilanțurile contabile, din care se calculează cifra de afaceri, și nu va lua în considerare evidente contabile provizorii decât în împrejurări excepționale.

Astfel, în cazul în care o concentrare economică are loc în prima parte a anului, când bilanțurile contabile nu sunt disponibile, cifrele de afaceri care se iau în considerare sunt cele din bilanța de verificare la data de 31 decembrie a anului anterior și documentele care au stat la baza întocmirii ei.

Dacă bilanțul contabil se publică după ce Consiliul Concurenței a încheiat analiza și a luat o decizie, iar datele din bilanț diferă semnificativ de cele din

balanța de verificare, Consiliul Concurenței își rezervă dreptul de a reveni asupra deciziei și de a reanaliza cazul.

Ca o excepție de la principiul de bază, pentru a justifica achiziționările sau dezmembrările ulterioare datei ultimelor bilanțuri contabile aprobate, întotdeauna trebuie făcute adaptările de rigoare, pentru a fi identificate adevăratele resurse care se concentrează. Astfel, dacă agentul economic implicat desființează o filială sau închide o fabrică la orice dată înainte de semnarea acordului final, dată care determină concentrarea economică, sau, dacă astfel de desființări sau închideri sunt o condiție pentru realizarea operațiunii, cifra de afaceri realizată de respectiva filială sau fabrică trebuie scăzută din cifra de afaceri a agentului economic implicat și care este prezentată în ultimul bilanț contabil aprobat.

Cifra de afaceri realizată din active al caror control este achiziționat de agentul economic implicat, ulterior încheierii celui mai recent bilanț contabil aprobat, trebuie adăugată.

Alți factori, cum ar fi scăderea cererii de produse sau o încetinire a procesului de producție în perioada anterioară tranzacției, care pot afecta temporar cifra de afaceri, nu vor fi luați în seamă la calcularea cifrei de afaceri, nici o ajustare de bilanț neputându-se face pentru a introduce influența acestor factori.

3.2. Achiziționarea de elemente de activ

În aplicarea prevederilor art. 67 alin.(2) din lege, se va avea în vedere ca, în cazul operațiunilor de concentrare economică realizate în modalitatea prevăzută la art.11 alin.(2) lit.b) din lege, prin cumpărarea de elemente de activ, la calculul cifrei de afaceri se va avea în vedere cifra de afaceri a achizitorului, respectiv a grupului din care acesta face parte și cifra de afaceri aferentă activelor care fac obiectul tranzacției.

Când acest lucru nu este posibil de determinat, deoarece activitatea sau specificul activelor care fac obiectul tranzacției nu permite acest lucru, se va lua în considerare o cifră de afaceri calculată pe baza ponderii activelor respective în totalul patrimoniului.

3.3. Operațiuni eșalonate în timp

Uneori, anumite tranzacții succesive sunt doar pași distincți într-o strategie mai largă a aceluiași părți la concentrarea economică.

Luarea în considerare a fiecărei tranzacții în parte, chiar numai pentru determinarea atingerii pragurilor valorice, ar însemna ignorarea realităților

economice. Cu toate că unele dintre aceste operațiuni eșalonate pot fi îndeplinite pentru a îndeplini mai bine necesitățile părților implicate, nu este exclus ca alte asemenea operațiuni să fie eșalonate în vederea sustragerii de la controlul concentrării economice realizate.

Aceste situații sunt reglementate la art. 67 alin. (3) din lege, care prevede că, dacă în cursul unei perioade de 2 ani, două sau mai multe tranzacții, în înțelesul art. 11 alin. (2) și al art. 67 alin. (2) din lege, au loc între aceleași persoane fizice și/sau juridice, ele sunt considerate ca o singură operațiune de concentrare economică, realizată la data ultimei tranzacții.

Practic, prevederile acestui text se aplică astfel:

Dacă agentul economic **A** realizează o primă operațiune de concentrare economică conform art.11 alin.(2) lit.b) din lege prin cumpărare de elemente de activ de la agentul economic **B**, dar nu sunt depășite pragurile prevăzute la art.15 din lege pentru ca aceasta să fie supusă controlului Consiliului Concurenței, iar în decurs de doi ani de la prima operațiune, între aceleași părți sunt realizate tranzacții asemănătoare, prin care **B** achiziționează elemente de activ de la **A**, data realizării operațiunii de concentrare economică care intră sub controlul Consiliului Concurenței va fi cea la care se îndeplinește condiția de prag prevăzută la art 16 din lege. La calculul cifrei de afaceri pentru îndeplinirea pragului se va avea în vedere, configurația părții cumpărate la data primei achiziții.

3.4. Cifra de afaceri a grupului

În cazul în care un agent economic care este implicat, în baza art. 5 alin. (1) din lege, în recurgerea la comportamentele susceptibile a fi calificate drept practici anticoncurențiale, sau care, în baza art. 16 din lege, este implicat într-o concentrare economică, face parte dintr-un grup de agenți economici, în conformitate cu art. 69 din lege, pentru cifra sa de afaceri se va lua în considerare cifra de afaceri cumulată a agenților economici participanți la acel grup, deci a întregului grup, în vederea stabilirii dacă pragurile valorice prevăzute de lege sunt sau nu atinse.

Pentru definirea grupului, se va stabili dacă agentul economic, ca parte a grupului, are dreptul să conducă afacerile agenților economici din cadrul grupului și care dintre agenții economici care au anumite legături directe sau indirecte cu agentul economic implicat au dreptul sau pot să conducă afacerile agentului economic direct implicat, deci care pot fi considerați ca parte a grupului din care face parte agentul economic direct implicat.

Fără a aduce atingere prevederilor art. 67 alin. (2) din lege, care se referă la achiziționarea de elemente de activ dintr-un agent economic, pentru

a constata dacă pragurile valorice prevăzute de lege sunt sau nu sunt atinse, cifra de afaceri totală va fi calculată prin adăugarea cifrelor de afaceri ale componentilor grupului, după cum urmează:

a) agentul economic direct implicat;

b) agenții economici la care agentul economic implicat, în mod direct sau indirect, îndeplinește una dintre următoarele condiții:

- deține mai mult de jumătate din capitalul social sau din active;
- are puterea de a exercita mai mult de jumătate din drepturile de vot;
- are puterea de a desemna mai mult de jumătate din numărul membrilor consiliului de administrație sau ai organismelor care îi reprezintă legal pe agenții economici;
- are dreptul să conducă afacerile agenților economici respectivi;

c) agenții economici care dețin la agentul economic implicat drepturile sau puterile prevăzute la lit. b);

d) agenții economici la care un agent economic dintre cei prevăzuți la lit. c) deține drepturile sau puterile prevăzute la lit. b);

e) agenții economici (societățile în comun) la care doi sau mai mulți agenți economici dintre cei prevăzuți la lit. a), b) și c) dețin în comun drepturile sau puterile prevăzute la lit. b).

În cazul apartenenței la un grup, la cifra de afaceri a agentului economic direct implicat în operațiuni [lit. a)] va trebui să se adauge, după caz:

- cifra de afaceri a filialei sale [lit. b)];
- cifra de afaceri a companiilor-mamă (de origine) [lit. c)];
- cifra de afaceri a altor filiale ale companiilor-mamă [lit. d)],

și

- cifra de afaceri a altor agenți economici (societăți în comun), controlați de doi sau mai mulți agenți economici aparținând grupului [lit. e)].

Un exemplu grafic pentru un agent economic implicat și pentru grupul acestuia se prezintă astfel:

a = agentul economic implicat;

b - filialele agentului economic implicat;

b1, b2 = filialele aparținând unei filiale a agentului economic implicat;

c = companiile-mamă ale agentului economic implicat;

c1 = companiile-mamă care dețin una dintre companiile-mamă ale agentului economic implicat;

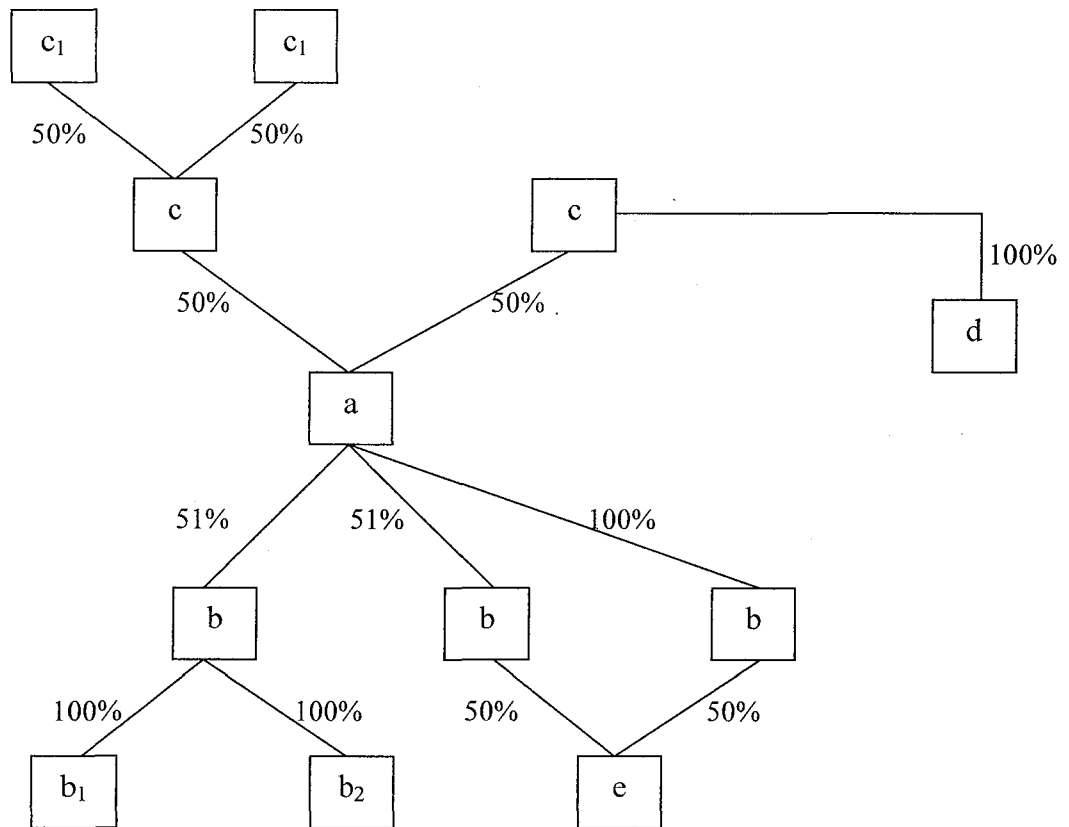
d = altă filială a uneia dintre companiile-mamă ale agentului economic implicat;

e = agenți economici (societăți în comun), controlați de doi sau mai mulți agenți economici aparținând grupului.

NOTA:

Literele folosite în exemplul grafic corespund literelor folosite la numerotarea paragrafelor care enumeră componenții grupului luați în considerare la calculul cifrei de afaceri.

În legătură cu exemplul grafic de mai sus, se fac următoarele precizări:

3.4.1. Când condițiile pentru lit.b), privind controlul de către agentul economic implicat, sunt îndeplinite, va fi luată în considerare întreaga cifră de afaceri a filialei sau a filialelor în cauză, indiferent de ponderea acțiunilor deținute de agentul economic care exercită controlul 50%, 51% sau 100%. În exemplul dat va fi inclusă întreaga cifră de afaceri a celor trei filiale b ale agentului economic implicat.

3.4.2. În cazul în care doi sau mai mulți agenți economici controlează în comun agentul economic implicat, cifra de afaceri a acestora va trebui inclusă. În exemplul dat, cele două companii-mamă c ale agentului economic implicat a vor trebui luate în considerare la calcularea cifrei de afaceri împreună cu companiile-mamă ale acestora c_1 .

3.4.3. În cazul în care oricare dintre agenții economici identificați ca aparținând grupului controlează la randul lor alți agenți economici, aceștia din

urmă vor trebui, de asemenea, incluși în calcul. În exemplul dat, una dintre filialele **b** ale agentului economic implicat **a** are, la randul ei, propriile filiale **b₁** și **b₂**, iar una dintre companiile-mamă **c** are o filială **d**.

3.4.4. Cifra de afaceri internă din cadrul grupului, respectiv vânzările între agenții economici din cadrul grupului, nu se ia în calculul cifrei de afaceri a agentului economic implicat care face parte din grupul respectiv.

3.5. Calculul cifrei de afaceri atunci când doi sau mai mulți agenți economici implicați exercită controlul în comun asupra unui alt agent economic (societate în comun)

În cazul în care doi sau mai mulți agenți economici implicați într-o concentrare economică exercită controlul în comun asupra unui alt agent economic, la calculul cifrei de afaceri a agenților economici implicați nu se va lua în considerare nici cifra de afaceri aferentă vânzărilor de produse și/sau prestărilor de servicii efectuate între societatea în comun și fiecare dintre agenții economici implicați și nici cifra de afaceri aferentă vânzărilor de produse și/sau prestărilor de servicii efectuate între societatea în comun și oricare alt agent economic legat cu oricare dintre societățile-mamă, prin control.

Scopul acestei reguli este de a evita înregistrarea dublă a cifrei de afaceri a agenților economici implicați.

În ceea ce privește cifra de afaceri rezultată din vânzările de produse și prestările de servicii efectuate între societatea în comun și oricare agent economic terț, aceasta va fi repartizată în mod egal între agenții economici implicați care controlează societatea în comun.

În cazul în care doi sau mai mulți agenți economici creează o societate în comun care constituie o concentrare economică, cifra de afaceri cumulată se calculează pentru agenții economici implicați, respectiv se însumează cifrele de afaceri ale companiilor fondatoare care înființează societatea în comun, fiind depășit astfel pragul reprezentând echivalentul în lei a 10.000.000 euro, iar cel puțin două dintre societățile fondatoare trebuie să realizeze pe teritoriul României, fiecare în parte o cifră de afaceri mai mare decât echivalentul în lei a 4.000.000 euro.

3.6. Grupuri existente în momentul tranzacției

Art. 69 din lege și pct. 3.4. din prezentele Instrucțiuni se referă doar la grupul existent, din care face parte deja fiecare agent economic implicat în

operațiune, și nu la noua structură creată ca rezultat al concentrării economice.

De exemplu: dacă agenții economici A și B, împreună cu filialele lor care formează grupul A, respectiv grupul B hotărăsc să fuzioneze, sunt considerați agenți economici implicați, A și B, și nu noua entitate rezultată din fuzionare, cifra de afaceri a fiecăruia dintre cele două grupuri urmând să fie calculată independent și apoi însumată.

4. Alocarea geografică a cifrei de afaceri

4.1. Concentrările economice care depășesc pragurile prevăzute la art. 15 din lege, respectiv:

a) echivalentul în lei a 10.000.000 euro, reprezentând cifra de afaceri cumulată a agenților economici implicați, și

b) echivalentul în lei a 4.000.000 euro, reprezentând cifra de afaceri realizată pe teritoriul României de către cel puțin doi dintre agenții economici implicați în operațiune, fiecare în parte, sunt supuse controlului și trebuie notificate Consiliului Concurenței.

Prin urmare, concentrările economice vor intra sub jurisdicția Consiliului Concurenței chiar și în cazul unei operațiuni **internaționale** de concentrare economică, dacă aceasta realizează o cifră de afaceri mondială care depășește pragul de 10.000.000 de euro stabilit la art. 15 din lege și pe teritoriul României există cel puțin doi agenți economici implicați, achizitor (inclusiv grupul, după caz), respectiv achiziționat (inclusiv grupul, după caz) care, fiecare în parte, realizează o cifră de afaceri mai mare de 4.000.000 de euro. Echivalentul în lei se calculează la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României valabil pentru ultima zi a exercițiului financiar din anul anterior operațiunii.

Cifra de afaceri pe piața românească va include produsele vândute și serviciile prestate agenților economici și consumatorilor de pe piața României.

4.2. Referirea la **produse vândute** și **servicii prestate** nu este făcută cu intenția marcării unei diferențieri între produse și servicii, prin atenționarea că vânzarea, în cazul produselor, poate fi localizată, iar pentru servicii locul în care sunt prestate, poate fi diferit de locul în care au fost vândute.

În ambele cazuri, atât pentru produse, cât și pentru servicii, cifra de afaceri va fi atribuită ariei geografice în care își au reședința clienții, deoarece aceasta este locul în care, în majoritatea cazurilor, se încheie afacerile și, respectiv, se manifestă concurența dintre furnizori.

5. Calculul cifrei de afaceri pentru societățile bancare, instituțiile de credit, alte instituții și societăți financiare, precum și pentru societățile de asigurare

5.1. Definiții

Data fiind natura specifică activității societăților bancare, instituțiilor de credit, instituțiilor și societăților financiare precum și cea a societăților de asigurare, art. 68 din lege cuprinde prevederi distincte pentru calcularea cifrei de afaceri în aceste sectoare.

În sensul prezentelor instrucțiuni, termenii de mai jos semnifică după cum urmează:

- a) *societăți bancare și instituții de credit* sunt persoane juridice al caror obiect principal de activitate îl constituie atragerea de fonduri de la persoane juridice și fizice, sub formă de depozite și acordarea de credite;
- b) *instituții și societăți financiare* sunt persoane juridice, altele decât instituțiile de credit, a căror activitate principală este de a dobândi acțiuni sau de a desfășura una sau mai multe din următoarele activități:
- acordarea de credite (credite de consum, credite ipotecare, factoring)
  - leasing financiar
  - servicii de transmitere a banilor
  - emiterea și managementul instrumentelor de plată (cărți de credit, cekuri de călătorie și polițe bancare)
  - emiterea de garanții și asumarea de angajamente (obligații de plată)
  - tranzacții în nume propriu sau în numele clienților cu instrumente monetare negociabile, cu valută, instrumente și opțiuni financiare la termen, contracte privind ratele de schimb și ratele dobânzilor
  - participarea la emiterea de acțiuni și furnizarea de servicii privind astfel de acțiuni
  - consultanță de afaceri privind structura capitalului, strategii industriale, servicii de consultanță în domeniul fuziunilor și achizițiilor
  - servicii de brokeraj financiar, cum ar fi cele de tip „money broking”
  - consultanță în administrarea portofoliului
  - depozitarea în siguranță și managementul valorilor mobiliare.

Conform definiției „instituțiilor financiare” este evident că atât companiile de tip holding cât și persoanele juridice care au ca activitate principală una

sau mai multe din activitățile enumerate mai sus, trebuie privite ca instituții financiare.

5.2. Calculul cifrei de afaceri

Pentru societățile bancare și instituțiile de credit, celelalte instituții și societăți financiare și pentru societățile de asigurări, cifra de afaceri este înlocuită conform prevederilor art. 68 lit. a) și b) din lege.

5.2.1. Societățile bancare și instituțiile de credit, celelalte instituții și societăți financiare, altele decât companiile de tip holding financiar

Pentru societățile bancare și instituțiile de credit, celelalte instituții și societăți financiare (altele decât companiile de tip holding financiar) cifra de afaceri este înlocuită prin a zecea parte din valoarea bilanțului.

În mod normal nu există dificultăți particulare în aplicarea criteriilor pentru definirea cifrei de afaceri a societăților bancare și instituțiilor de credit, a altor instituții și societăți financiare.

Aceste dificultăți pot să apară în alocarea geografică a cifrei de afaceri. Din acest motiv, criteriul cel mai potrivit este acela al reședinței sucursalei sau filialei căreia îi este acordat împrumutul, și nu locului în care își are sediul societatea bancară de care aparține sucursala sau filiala împrumutată.

5.2.1.1. Cifra de afaceri pentru societățile de leasing

Trebuie făcută distincția fundamentală dintre leasingul financiar și cel operațional. Leasingul financiar se referă la perioade mai lungi decât cel operațional și proprietatea este în general transferată beneficiarului la sfârșitul perioadei, în termenii opțiunii inclusă în contractul de leasing. În cazul leasingului operațional, dimpotrivă, proprietatea nu este transferată proprietarului la sfârșitul perioadei și costul întreținerii, reparării și asigurării echipamentului este inclus în chirie. Un leasing financiar funcționează ca un împrumut de la cel care închiriază, dând posibilitatea chiriașului să cumpere bunul respectiv. O companie de leasing financiar este deci o instituție financiară a cărei cifră de afaceri trebuie calculată prin aplicarea regulilor specifice calculului cifrei de afaceri la instituțiile de credit și alte instituții financiare.

Întrucât activitatea de leasing operațional nu are funcția de creditare, aceasta nu este considerată ca aparținând instituțiilor financiare și, prin

urmare, i se aplică regulile generale pentru calcularea cifrei de afaceri, respectiv vânzarea produselor și/sau serviciilor.

5.2.2. Societăți de asigurare

5.2.2.1. Primele brute emise

Conceptul de prime brute emise, destinat comensurării cifrei de afaceri a societăților de asigurare reprezintă sumele primite sau de primit (care includ și sumele primite sau de primit din reasigurare, dacă societatea desfasoara și activitate de reasigurare). Primele cedate sau de cedat în reasigurare, adică totalitatea primelor plătite sau de plătit de către societatea de asigurare către reasiguratorii, sunt incluse deja în primele de asigurare emise (incasate sau de încasat de la asigurați).

Oriunde este utilizat cuvântul „prime” (prime brute, prime nete, prime de reasigurare), acestea se referă nu numai la noile contracte de asigurare încheiate pe parcursul anului financiar luat în considerare, ci și la primele aferente contractelor încheiate în anii anteriori, care rămân valabile pe parcursul perioadei luate în considerare, după deducerea obligațiilor stabilite prin prezentele instrucțiuni.

Conform prevederilor art. 68 lit. b) din lege, cifra de afaceri (QA) pentru societățile de asigurare se determină după următoarea formulă:

$$QA = Q - T,$$

În care:

Q = valoarea primelor brute emise

T = obligațiile ce decurg din prevederile art. 45 alin. (4) din Legea nr. 32/2002 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare (fondul de protejare a asiguraților).

5.2.2.2. Investițiile societăților de asigurare

În vederea constituirii rezervelor necesare care să permită rambursarea drepturilor pretinse de asigurați, societățile de asigurare, în calitate de investitori instituționali, dețin în mod normal un portofoliu imens pentru investiții în acțiuni, titluri de valoare, terenuri și imobile, precum și în alte bunuri care furnizează un venit anual ce nu este considerat ca cifră de afaceri pentru societatea de asigurare.

Din punct de vedere al reglementării concentrărilor economice, trebuie făcută distincție între investițiile pur financiare, în care societățile de asigurare nu sunt implicate în conducerea agenților economici la care au fost făcute investițiile, și investițiile care au condus la achiziționarea pachetului de control la un anumit agent economic - acestea permitând societății de asigurare să exercite o influență decisivă în conducerea activității agentului economic respectiv. În aceste cazuri, pentru a aprecia dacă prin respectiva operațiune se ating pragurile valorice prevăzute de lege, la cifra de afaceri a societății de asigurare în cauză se adaugă și cifra de afaceri a agentului economic achiziționat, conform pct. 3.4.

5.2.3. Cifra de afaceri pentru companiile de tip holding financiar

Un holding financiar este considerat ca o instituție financiară și deci calculul cifrei de afaceri urmează criteriul stabilit pentru calculul cifrei de afaceri a instituțiilor de credit și altor instituții financiare. Totuși, atunci când scopul principal al holdingului financiar este achiziționarea și managementul participațiilor în alte societăți, se aplică de asemenea și pct. 3.4. referitor la aceste participări care permit holdingului financiar să exercite o influență decisivă în conducerea activității societăților în cauză.

Astfel, cifra de afaceri a holdingului financiar este calculată conform criteriilor stabilite pentru instituțiile de credit și financiare, dar este necesar să se adauge și cifrele de afaceri ale societăților la care holdingul exercită o influență decisivă în conducerea activității.

În practică, se ia în calcul în primul rând cifra de afaceri a holdingului financiar (neconsolidată) la care se adaugă cifrele de afaceri ale societăților la care holdingul exercită o influență decisivă în conducerea activității, având totuși grijă să fie deduse dividendele și alte venituri distribuite de către aceste societăți holdingului financiar.

<u>De exemplu:</u>	- mil EUR
1.Cifra de afaceri aferentă activității financiare (neconsolidată calculată conform pct. 5.2.1)	3.000
2.Cifra de afaceri aferentă activității de asigurare (calculată conform pct.5.2.3)	300
3.Cifra de afaceri aferentă activității industriale (calculată conform pct.2.2)	2.000

4. Deducerea dividendelor și a celorlalte venituri repartizate de către societățile 2 și 3	(200)
5. Cifra de afaceri totală a holdingului financiar	5.100

La efectuarea acestor calcule este important ca în cazul companiilor de tip holding caracterizate prin numărul mare, diversitatea societăților controlate și procentul de control asupra filialelor, companiilor afiliate și altor companii asupra cărora se deține controlul, să se procedeze la o examinare mai atentă a datelor.

În practică, calcularea cifrei de afaceri a companiilor descrise mai sus se dovedește a fi dificil de realizat. De aceea aplicarea strictă și detaliată a acestei metode va fi necesară numai în cazurile în care cifra de afaceri a unei companii de tip holding pare a fi apropiată pragurilor de minimis prevazute prin lege; în cazurile în care este evident că cifra de afaceri depășește pragul de minimis, rapoartele publicate sunt suficiente.

6. Dispoziții finale

Pe data intrării în vigoare a prezentelor Instrucțiuni, se abrogă Instrucțiunile cu privire la calculul cifrei de afaceri în cazurile de comportament anticoncurențial prevăzute la art. 5 și 6 din Legea concurenței nr. 21/1996 și în cazurile de concentrare economică, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.57 bis din 4 aprilie 1997.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
